

leeftijd **45**
functie **algemeen voorzitter LTO Noord en bestuurslid van LTO Nederland**
bedrijf **135 melkkoeien en 90 stuks jongvee op 90 hectare in Dwingeloo**
persoonlijk **getrouwd, 2 zoons (8 en 10)**
vorige functies (o.a.) **voorzitter NAJK, fractievoorzitter CDA gemeente Westerveld, bestuurslid Waterschap Reest en Wieden, lid adviesraad FrieslandCampina, vicevoorzitter vakgroep melkveehouderij LTO Nederland**

‘Ten onrechte wordt het beeld geschetst dat boeren geen verantwoordelijkheid willen nemen voor het stikstofprobleem’

‘We lopen niet weg voor verantwoordelijkheid’

Lobbyen, coalities zoeken en compromissen sluiten. De woordkeuze van LTO Noord-voorzitter Dirk Bruins staat bijna haaks op de oorlogszuchtige taal die in de agrarische belangenbehartiging de laatste tijd vaak klinkt. ‘Boeren zijn terecht boos. Maar ik ben ervan overtuigd dat de meerderheid bereid is om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.’

TEKST WICHERT KOOPMAN

De ochtendkrant ligt nog ongelezen op de keukentafel en op zijn laptop tikt Dirk Bruins nog snel een laatste mailtje weg. Het was weer een kort nachtje voor de voorzitter van LTO Noord. Na een bijeenkomst met leden op de Zuid-Hollandse Eilanden kwam hij om twee uur thuis in Dwingeloo om daarna nog een rondje door de stal te maken. ‘Hoe laat ik ook thuis kom, dat sla ik nooit over’, vertelt hij. ‘Het bestuurswerk slokt een groot deel van mijn tijd op. Maar ik probeer het wel in balans te houden met het werk op de boerderij. Want ik ben en blijf boer’, geeft Bruins aan. ‘In de weekenden melk ik sowieso ’s ochtends en daarnaast nog twee of drie ochtenden in de week. Gelukkig heb ik een hele goede medewerker, die veel verantwoordelijkheid neemt. Verder laten we het voeren in loonwerk doen en via Abeos kunnen we een beroep doen op een vaste pool van melkers.’

U bent nu ruim acht maanden voorzitter van LTO Noord. Is het wel leuk om voorzitter te zijn in deze roerige tijd?

‘Ja. Het bestuurswerk bevalt nog steeds goed. Ik wist waar ik aan begon. Nederland is een klein en dichtbevolkt land. Dan ontstaat al snel concurrentie om ruimte. Daarbij krijgen mensen steeds meer vrije tijd om zich over van alles en nog wat een mening te vormen. En onder invloed van sociale media kunnen discussies snel hoog oplopen. Dat raakt natuurlijk ook de landbouw

als grootste grondgebruiker. Ik snap heel goed dat boeren verlangen naar rust. Maar ik vrees dat de relatieve rust die we tot een jaar of tien geleden nog hadden, nooit meer terug zal komen. Dat maakt besturen extra moeilijk, maar het motiveert mij ook. Het feit dat de sector onder vuur ligt, was voor mij juist een reden om ja te zeggen op de vraag of ik voorzitter wilde worden.’

Waarom juist nu?

‘Ik geloof in democratie als model om in een samenleving met elkaar zaken te regelen en ik maak me zorgen over de huidige ontwikkelingen die de werking van de democratie onder druk zetten. Het debat wordt gedomineerd door groeperingen met extreme meningen. Zowel op de linker- als op de rechterflanken. Deze groeperingen zoeken niet naar manieren om bij elkaar te komen, maar juist naar verschillen om partijen uit elkaar te spelen. Daarmee staan ze oplossingen en vooruitgang in de weg.’

‘Daarbij vind ik de juridisering van het beleid voor boeren en tuinders een zorgelijke ontwikkeling. Partijen als het MOB van Johan Vollenbroek, die niets anders doen dan rechtszaken aanspannen, maken het vinden van oplossingen alleen maar moeilijker. Omdat extreme groepen veel lawaai maken, krijgen ze veel aandacht, ook in de agrarische sector. De zwijgende meerderheid hoor je niet. Ik ben ervan overtuigd dat het grootste deel van de Nederlandse

boeren helemaal niet zo extreem denkt en snapt dat je anderen nodig hebt om verder te komen. Voor deze ondernemers wil ik me inzetten.’

Heeft LTO nog wel voldoende draagvlak om geloofwaardig op te treden als belangenbehartiger?

‘Ook ik zie op sociale media harde en vaak ongefundeerde kritiek op LTO voorbijkomen. Dat raakt me. Maar als ik hierover met leden in gesprek ga, merk ik dat we nog steeds brede steun hebben. Trouwens, in veel sectoren wordt jaloers gekeken naar de organisatiegraad in de landbouw. Ik heb bij cao-onderhandelingen gezeten met vakbonden waarvan niet meer dan tien procent van de werknemers lid was. Maar daarmee waren die bonden voor ons als gesprekspartner niet minder belangrijk.’ ‘Daarom vind ik de discussie over het ledenaantal van LTO ook niet zo interessant, ook al is al jaren een ruime meerderheid van de agrarisch ondernemers bij ons aangesloten. Het gaat om wat we bereiken voor de agrarische sector in Nederland.’

LTO is een lobbyclub. Aan de effectiviteit hiervan wordt door critici getwijfeld. Hebben ze een punt?

‘We willen een betrouwbare gesprekspartner zijn aan onderhandelingstafels op alle niveaus, van gemeentelijk en provinciaal tot landelijk. Met die strategie hebben we veel voor de sector bereikt. Ik ben ervan overtuigd dat deze manier van belangenbehartiging nog steeds effectief is. Wat overigens niet wil zeggen dat je niet soms met de vuist op tafel moet slaan of je tanden moet laten zien. Natuurlijk trekken we ons kritiek ook aan. We moeten leren leden meer te betrekken in de afwegingen die we maken en beter uitdragen wat we bereiken. Niet iedereen gunt zich de tijd om lange verhalen te lezen. Daarom zetten we sterker in op korte boodschappen via sociale media.’

‘Deze maand organiseren we twaalf bijeenkomsten door het hele werkgebied, waarin we met leden in gesprek willen over hun visie op de toekomst van de sector en die van LTO. En via e-mail kunnen we heel snel

‘Boeren voelen goed aan dat **stikstof wordt aangegrepen om politiek te scoren**’

hun mening peilen. Daar maken we steeds meer gebruik van.’

Binnen het Landbouw Collectief werkt LTO samen met partijen die er een andere stijl van belangenbehartiging op nahouden. Hoe voelt dat?

‘Het is geen geheim dat er intern binnen het collectief soms stevig gediscussieerd wordt. Dat mag ook en je mag ook open zijn over verschillen van inzicht. Zolang je elkaars positie maar respecteert en aan de onderhandelingstafel één front vormt. Dat is tot nu toe goed gelukt. Het beeld is ontstaan dat een initiatief als het Landbouw Collectief nieuw is, maar LTO zoekt al jaren naar gelegenheidscoalities met andere partijen als dat in het belang is van boeren en tuinders. Daar zijn ook coalities bij die een stuk bonter zijn dan het Landbouw Collectief. Denk aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, waarin we samenwerken met natuurorganisaties waarmee we op andere vlakken stevig van mening verschillen.’

‘Als we iets willen bereiken, hebben we medestanders nodig, ook al betekent dit compromissen sluiten. De agrarische sector is helaas niet meer zo invloedrijk dat we onze mening kunnen doordrukken. Natuurlijk kun je roepen dat iedereen naar jou

moet luisteren. Maar dan raak je invloed kwijt en geef je de politiek vrij spel.’

De stikstofcrisis zet de verhoudingen in de belangenbehartiging wel op scherp. Is die crisis niet een gecreëerd politiek probleem?

Na een lange stilte: ‘Nee en ja. We hebben in Nederland wel degelijk een probleem met stikstof en daarin speelt ook de veehouderij een rol. Maar boeren voelen heel goed aan dat stikstof wordt aangegrepen om – over de rug van boerengezinnen – politiek te scoren. Terecht zijn ze daar heel boos over. Daarbij lopen we er nu tegenaan dat in het verleden onrealistische politieke besluiten zijn genomen. Al bij de aanwijzing van Natura 2000-gebieden heeft LTO erop gewezen dat een deel van de doelstellingen onhaalbaar zou zijn. Daarvoor was toen weinig gehoor. Bijstellen van onrealistische natuurambities – zoals LTO bepleit – is politiek echter veel lastiger te verkopen dan ingrijpen in de veehouderij.’

Maken de cijfers van het Mesdagfonds de onderhandelingspositie van het Landbouw Collectief sterker?

‘Natuurlijk is het belangrijk dat de lasten van de stikstofproblematiek eerlijk over

sectoren worden verdeeld en niet onevenredig worden afgewenteld op de veehouderij. Het Mesdagfonds heeft terecht gewezen op het belang van kloppende cijfers, want het heeft geen zin om veel geld te steken in maatregelen die niet effectief zijn.’

‘Maar discussies over de bijdrage van de veehouderij aan de stikstofdepositie blijken nauwelijks van invloed op het maatschappelijk debat. In zekere zin werken deze discussies zelfs tegen ons. In de media wordt nu het beeld geschetst dat boeren met eigen berekeningen proberen hun straatje schoon te vegen om niets te hoeven doen. Het tegendeel is waar. Het Landbouw Collectief heeft zelf maatregelen aangedragen om de ammoniakemissie terug te dringen. Dat heeft geen enkele andere sector gedaan.’

‘Wij lopen niet weg voor onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Maar we willen wel beleid dat effectief is en perspectief biedt. Het vermogen om in te spelen op veranderingen heeft de Nederlandse landbouw innovatief en sterk gemaakt. Ik ben ervan overtuigd dat we ook een weg vinden uit deze stikstofcrisis en dat er een goede toekomst is. Maar agrarische ondernemers hebben wel tijd en ruimte nodig om te kunnen vernieuwen. Dat bereik je niet met beleid dat de sector op slot zet.’